

Úvodní vzdělávací program

Workshop č. 2

Téma: Finanční matematika

PIGGOY
Bank

A Family Learning Model to
Promote Financial Literacy

ÚVOD

Projektový tým projektu Piggy Bank vytvořil sérii osmi půldenních workshopů pro rodiče. Cílem workshopů číslo 1 až 6 je rozvíjet schopnosti finanční gramotnosti rodičů. Cílem workshopů číslo 7 a 8 je podpora rodičů v jejich roli zprostředkovatelů rodinného učení.

Vítejte u workshopu číslo 2!

Tématem tohoto workshopu je finanční matematika. Po absolvování tohoto workshopu budou rodiče schopni:

- Hrát aktivnější roli ve výchově dětí k finanční gramotnosti.
- Vysvětlit otázky týkající se tématu workshopu - Finanční matematika.
- Využívat nové moderní online vzdělávací nástroje, konkrétně tzv. Únikové místnosti číslo 3 a 4 projektu Piggy Bank.
- Vysvětlit pozitivní a negativní scénář týkající se tématu „Procenta a jejich význam ve finančním světě“.
- Popsat pozitivní a negativní scénář týkající se tématu „Finanční matematika v každodenním životě“.
- Promluvit si a diskutovat s dětmi, zejména s teenagery, o různých tématech finanční gramotnosti.
- Používat praktické tipy, jak rozvíjet finanční gramotnost dětí.

V průběhu workshopu si navíc rodiče vymění mnoho praktických zkušeností s ostatními rodiči na téma výchovy dětí a finanční gramotnosti dětí. Jednoduše řečeno, absolvováním workshopu se stanou lepšími rodiči.

Tento produkt je volně šiřitelný - [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Podpora Evropské komise při tvorbě této publikace nepředstavuje souhlas s obsahem, který odráží pouze názory autorů, a Komise nemůže být zodpovědná za jakékoliv využití informací obsažených v této publikaci.

10 min

AKTIVITA 1

Zahájení workshopu, představení cílů workshopu

Na začátku workshopu by měl lektor účastníky přivítat a krátce je seznámit s programem a cíli workshopu. Cíle tohoto workshopu jsou následující.

Cíle workshopu

Po absolvování tohoto workshopu budou rodiče schopni:

- Hrát aktivnější roli ve výchově dětí k finanční gramotnosti.
- Vysvětlit otázky týkající se tématu workshopu - Finanční matematika.
- Využívat nové moderní online vzdělávací nástroje, konkrétně tzv. Únikové místnosti číslo 3 a 4 projektu Piggy Bank.
- Vysvětlit pozitivní a negativní scénář týkající se tématu „Procenta a jejich význam ve finančním světě“.
- Popsat pozitivní a negativní scénář týkající se tématu „Finanční matematika v každodenním životě“.
- Promluvit si a diskutovat s dětmi, zejména s teenagery, o různých tématech finanční gramotnosti.
- Používat praktické tipy, jak rozvíjet finanční gramotnost dětí.

30 min

AKTIVITA 2

Procenta a jejich význam ve finančním světě - negativní a pozitivní scénář

V této části workshopu lektor představí téma a pozitivní a negativní scénář. Účastníci budou diskutovat o obou scénářích a během diskuse si uvědomí, co dělají dobře a co dělají špatně ve své rodině. Prostřednictvím této vzdělávací aktivity si účastníci také vymění praktické zkušenosti týkající se výchovy dětí a teenagerů.

Lektor může jako úvod k tématu říct několik slov, například:

Procenta jsou ve finančním světě zásadní. Procento je číslo nebo poměr, který představuje podíl z čísla 100. Často se označuje symbolem „%“ nebo jednoduše jako „procento“ nebo „pct“. Když říkáme Procento, ve skutečnosti říkáme „ze 100“. Procento znamená kolik ze sta. Například 5 procent znamená 5 ze sta. Ve finančním světě používají všechny instituce (podniky, banky, vlády) procenta ve svých každodenních výpočtech, transakcích, platbách atd. Procenta jsou navíc používána v mnoha situacích v našem životě, například:

- zvýšení platu,
- úroková sazba vaší půjčky,
- úroková sazba na vašem spořicí účtu,
- procento daní, které platíte ze svého hrubého příjmu.

Negativní scénář: Když se zeptáte lidí, zda rozumí procentům, většina samozřejmě odpoví, že ano. A tato situace není překvapující. Koneckonců, každý se ve škole procenta učí a měl by je dobře znát. Pokud lidem ale zadáte nějaké praktické výpočty s procenty, pravda vyjde najevo. A často tato pravda není příliš optimistická.

Produkt stojí v obchodě 135 korun. Dnes nabízejí slevu 35 %. Kolik zaplatím na pokladně?

V jednom supermarketu provedli studenti sociologie malý experiment. Nabídli zákazníkům dvě slevy současně. Zákazníci si mohli koupit prací gel ve dvou variantách. Buď získat o 50 procent více gelu za stejnou cenu, nebo získat 40 % snížení ceny pracího gelu. Studenti požádali zákazníky, aby si vybrali finančně výhodnější nabídku. A co studenti zjistili? Zjistili, že drtivá většina zákazníků nepočítá, ale lidé sledují pouze procentní čísla a vyšší procentní číslo vyhrává.

Mnoho lidí neumí s procenty počítat. Prodejci, obchodníci a bankéři to bohužel vědí.

Lektor vyzve účastníky, aby se pokusili vypočítat následující dva úkoly. Tímto způsobem lektor zjistí, jak účastníci umí s procenty pracovat. Poté lektor vysvětlí správné výpočty, aby se i účastníci, kteří úkol nevypočítali správně, naučili dobře počítat s procenty.

Úkol 1.

Produkt stojí v obchodě 135 korun. Dnes nabízejí slevu 35 %. Kolik zaplatím na pokladně?

Výpočet:

Celá částka je 135 Kč.

1 procento z celé částky je 135 děleno 100, což je 1,35 Kč.

35 % je 35krát 1,35, což je 47,25 Kč.

Sleva 35 % je tedy 47,25 Kč.

Cena po slevě je 135 mínus 47,25, což je 87,75 Kč.

Takže u pokladny zaplatím 87,75 Kč.

Alternativní výpočet:

Pokud je snížení ceny o 35 procent, znamená to, že produkt bude stát 65 % původní ceny.

135 korun krát 0,65 se rovná 87,75 Kč.

Takže u pokladny zaplatím 87,75 korun.

Úkol 2.

Supermarket nabízí prací gel ve dvou variantách slev. Buď získáte o 50 procent více gelu za stejnou cenu, nebo získáte 40 % snížení ceny pracího gelu. Která varianta nabízí litr gelu za lepší cenu? Standardní balení gelu je 5 litrů a jeho běžná cena je 180 korun.

První varianta nabízí: 50 % gelu zdarma - 2,5 litru zdarma. V této variantě tedy můžete získat větší 7,5 litrové balení za stejnou cenu 180 korun.

Druhá varianta nabízí: Standardní balení (5 litrů) se slevou 40 % ze 180 korun.

Výpočet:

Varianta 1: Získáte 7,5 litru gelu za 180 Kč. Jeden litr tedy stojí $180 : 7,5 = 24$ korun.

Varianta 2: Sleva 40 procent ze 180 korun znamená, že za standardní balení (5 litrů) zaplatíte $0,6 * 180$ Kč, což je 72 korun. Získáte 5 litrů gelu za 72 korun. Jeden litr tedy stojí $72 : 5 = 14,4$ korun. Varianta 2 je výhodnější. Je lepší zvolit 40 % snížení ceny, než získat o 50 % více produktu za stejnou cenu.

Tip!

Během této činnosti musí být lektor opatrný. Žádný účastník nechce mít pocit, že není dostatečně inteligentní. Lektor by měl zdůraznit, že procentuální výpočty nejsou úplně snadné. Důležitá je snaha o zlepšení.

Pozitivní scénář: V minulosti měli někteří lidé při nakupování nebo v bance s sebou kalkulačku. V dnešní době má kalkulačku každý ve svém mobilním telefonu. Někteří lidé pečlivě zvažují nabídky, slevy a finanční produkty; jsou schopni vypočítat, která z nabízených možností je nejvýhodnější. Pokud se chcete rozhodovat správně, musíte umět používat finanční matematiku a nestydět se občas zeptat na detaily každé z nabídek. Například bankovní produkty a smlouvy jsou plné cizích slov a různých podmínek. A jak praví přísloví, tak ďábel je často ukryt v detailu. Ale finanční matematika to vždy odhalí.

Lektor položí účastníkům následující otázky k diskusi.

- Umí vaše děti vypočítat procenta?
- Jak vám může finanční matematika ušetřit peníze?
- Do jaké míry zneužívají banky nebo prodejci nedostatek finanční gramotnosti lidí v České republice?

Na konci této vzdělávací aktivity může lektor shrnout diskusi.

- Co jsme společně objevili nebo se naučili?
- Co považujete za nejdůležitější?
- Co bychom si měli zapamatovat z této vzdělávací aktivity?

40 min

AKTIVITA 3

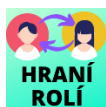
Jak používat únikovou místnost č. 3 ke zvýšení finanční gramotnosti dospívajících dětí

Lektor může na začátku aktivity říct několik slov, například:

Vzdělávání mladých lidí a komunikace s nimi je náročná disciplína. S tímto tvrzením se ztotožňuje většina rodičů. Teenageři v dnešní době stále zírají do svých mobilních telefonů a nemají náladu ani čas se bavit se svými rodiči o finanční gramotnosti. Proto projekt Piggy Bank vytvořil Únikové

místnosti. Celkem 12 únikových místností pomůže rodičům zaujmout své dospívající děti a naučit je dovednostem finanční gramotnosti. A je skvělé, že děti u toho nebudou muset ani odložit své milované mobily. Všechny únikové místnosti projektu Piggy Bank totiž fungují na mobilních telefonech, tabletech i počítačích. A tyto únikové místnosti vytvářejí příležitost pro následnou komunikaci mezi rodičem a dospívajícím na různá témata týkající se financí a finanční gramotnosti. Rodiče musí v praxi otestovat únikové místnosti a rozumět jejich fungování a obsahu, aby mohli tento moderní výukový nástroj využívat při výchově svých dětí. Naše workshopy jsou vynikající příležitostí pro rodiče k tomuto praktickému otestování únikových místností. Vaším úkolem tedy bude vyzkoušet únikovou místnost číslo 3 na mobilu, tabletu nebo počítači.

Hraní rolí

Skupina účastníků bude rozdělena do dvojic. Každá dvojice bude pracovat samostatně. Jeden z dvojice bude hrát roli teenagera (řekněme ve věku 15 let) a druhý bude hrát roli rodiče. Společně se pokusí vyřešit všechny úkoly únikové místnosti číslo 3. Během, nebo po testování únikové místnosti, si mohou navzájem klást různé otázky, které jim přijdou na mysl. Teenager se ptá rodiče a rodič se ptá teenagera.

Zde je odkaz na únikovou místnost.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSckxw5EWLseE0MOEXP1nNdFQNWsOkIB_WxmcG711TSvN59OcA/viewform

Po dokončení hraní rolí se všichni účastníci spojí do jedné skupiny a lektor se jich zeptá na jejich pocity, zkušenosti a názory týkající se právě dokončené aktivity.

Lektor může použít konkrétní otázky, například:

- Jak jste zvládli úkoly únikové místnosti?
- Jak se vám aktivita líbila?
- O čem jste diskutovali?
- Jaké otázky položil teenager a jaké rodič?
- Jak byste zapojili tento vzdělávací nástroj do výchovy svých dospívajících dětí?

Tip!

Na konci každé vzdělávací aktivity nezapomeňte ocenit aktivitu a názory účastníků. A před první přestávkou řekněte účastníkům, jaké občerstvení je k dispozici, kde jsou toalety a kdy začíná další výuková aktivita.

10 min

PŘESTÁVKA

30 min

AKTIVITA 4

Finanční matematika v každodenním životě - negativní a pozitivní scénář

V této části workshopu lektor představí téma a pozitivní a negativní scénář. Účastníci budou diskutovat o obou scénářích a během diskuse si uvědomí, co dělají dobře a co dělají špatně ve své rodině. Prostřednictvím této vzdělávací aktivity si účastníci také vymění praktické zkušenosti týkající se výchovy dětí a teenagerů.

Lektor může jako úvod k tématu říct několik slov, například:

Peníze utrácíme každý den. Nakupujeme produkty a služby. Každý den se rozhodujeme, které produkty a služby si koupíme, a které ne. Správné rozhodnutí o nákupu vyžaduje čas a schopnost porovnávat nabídky. Někdy nám chybí čas nebo informace, a někdy nám chybí schopnost provádět výpočty. Naše děti se od nás učí, jak se rozhodovat o nákupu. Předáváme jim naše vzorce chování.

Negativní scénář: V některých rodinách rodiče plně důvěřují firmám, bankám, prodejcům a nakupují jejich produkty a služby, aniž by je porovnávali s konkurenčními nabídkami. Tito lidé si neuvědomují, že firmy, prodejci a banky usilují především o zisk. Tito lidé například neporovnávají směnné kurzy, když směňují peníze na dovolenou v zahraničí. Když vidí na směnárně ceduli „Nulová provize“, myslí si, že si vybrali správnou směnárnou a už nevěnují pozornost směnnému kurzu. Tito lidé si berou hypotéku v závislosti na tom, která banka má na billboardu nižší úrokovou sazbu, aniž by si zjistili, kolik stojí další služby a poplatky související s hypotékou, jako je například pojištění a další poplatky. Výsledkem je, že své peníze neutrácejí optimálně. Mrhají penězi.

Lektor položí účastníkům následující otázky k diskusi.

- Proč k tomuto negativnímu scénáři dochází v některých rodinách?
- Jak může tento scénář ovlivnit budoucnost dětí, například jejich budoucí finanční situaci v dospělosti?

Pozitivní scénář: V některých rodinách rodiče vědí, že nemohou uvěřit všemu, co jim prodejci říkají. Chápou, že firmy, banky a prodejci používají různé marketingové nástroje a triky, aby získali peníze zákazníků. Konkurence na trhu je v některých odvětvích tvrdá. Tito rodiče umí porovnávat konkurenční nabídky. Chápou, že čas a úsilí vynaložené na správná nákupní rozhodnutí mohou ušetřit spoustu peněz. Tito rodiče učí své děti srovnávat nabídky produktů a služeb, vypočítat celkovou cenu, vyhodnotit, zda je nabídka výhodná nebo nevýhodná. V těchto rodinách všichni členové znají základy finanční matematiky. Výsledkem je, že utrácí peníze optimálně a neplýtvají penězi.

Lektor položí účastníkům následující otázky k diskusi.

- Jaké překážky brání fungování tohoto pozitivního scénáře ve všech rodinách?

- Jak může tento scénář ovlivnit budoucnost dětí, například jejich budoucí finanční situaci v dospělosti?

Na konci této vzdělávací aktivity může lektor shrnout diskusi.

- Co jsme společně objevili nebo se naučili?
- Co považujete za nejdůležitější?
- Co bychom si měli zapamatovat z této vzdělávací aktivity?

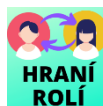

50 min

AKTIVITA 5

Jak používat únikovou místnost č. 4 ke zvýšení finanční gramotnosti dospívajících dětí

Hraní rolí

Skupina účastníků bude rozdělena do dvojic. Každá dvojice bude pracovat samostatně. Jeden z páru bude hrát roli teenagera (řekněme ve věku 15 let) a druhý bude hrát roli rodiče. Společně se pokusí vyřešit všechny úkoly únikové místnosti číslo 4. Během, nebo po ukončení testování únikové místnosti, si mohou navzájem klást různé otázky, které jim přijdou na mysl. Teenager se ptá rodiče a rodič se ptá teenagera.

Zde je odkaz na únikovou místnost.

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScQpcKTHLA7LS97A0TYQBi72W4f6XmwVIxHO K9DNORGfjRh5w/viewform>

Po dokončení hraní rolí se všichni účastníci spojí do jedné skupiny a lektor se jich zeptá na jejich pocity, zkušenosti a názory týkající se právě dokončené aktivity.

Lektor může použít konkrétní otázky, například:

- Jak jste zvládli úkoly únikové místnosti?
- Jak se vám aktivita líbila?
- O čem jste diskutovali?
- Jaké otázky položil teenager a jaké rodič?
- Jak byste zapojili tento vzdělávací nástroj do výchovy svých dospívajících dětí?

10 min

PŘESTÁVKA

20 min

AKTIVITA 6

Dobré tipy pro rodiče, jak rozvíjet finanční gramotnost dětí

Projekt Piggy Bank také vyvinul vzdělávací nástroj pro mladší děti. Tento vzdělávací nástroj se skládá ze sady 12 komiksů na různá témata z oblasti finanční gramotnosti. V této části

workshopu lektor účastníkům představí jeden z těchto komiksů, který se jmenuje „Měny ve světě“.

Lektor rozdá komiks účastníkům a oni si ho přečtou. Po přečtení zahájí lektor krátkou diskusi. Lektor může použít některé z následujících otázek.

- Jak se vám líbí komiks z hlediska obsahu a grafiky?
- Jaký je váš názor na TIPY PRO RODIČE uvedené na zadní straně komiksu?
- Máte nějaké vlastní tipy nebo osvědčené postupy, které fungovaly dobře při výchově vašich dětí k lepšímu porozumění finanční gramotnosti?

Lektor samozřejmě může použít i další otázky, které umožní výměnu osvědčených postupů mezi rodiči při výchově dětí a rozvoji jejich finanční gramotnosti.

10 min

AKTIVITA 7 Shrnutí workshopu

Na konci workshopu by měl lektor účastníkům poskytnout příležitost shrnout získané znalosti a dovednosti. Lektor by měl také požádat účastníky o zpětnou vazbu a krátké zhodnocení workshopu. Lektor může použít například některé z následujících otázek:

- Které téma vás během workshopu nejvíce zaujalo?
- Jaké nové znalosti a dovednosti jste se naučili?
- Proč je téma „Finanční matematika“ důležité?
- Jak se vám líbily únikové místnosti?
- Je něco, co byste chtěli ve své rodině změnit nebo vylepšit na základě tohoto workshopu?
- Jak se vám workshop líbil?
- Která z aktivit se vám líbily nejvíce a která nejméně?
- Co byste se chtěli naučit na příštím workshopu?

Na konci workshopu nezapomeňte účastníkům poděkovat za účast a ocenit vše pozitivní, jako je například aktivita účastníků, jejich názory, kreativita, praktické zkušenosti z rodinného života, spolupráce s ostatními účastníky, hraní rolí, apod.

PIGGY Bank

A Family Learning Model to
Promote Financial Literacy

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

2019-1-CZ01-KA204-061127

